LAUSUNTO
22.1.2019

HYVINVOINTIALA

Eduskunnan työelämä ja tasa-arvovaliokunnalle

TyV@eduskunta.fi

K 22/2018 vp

Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2018

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja lausumme seuraavaa:

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa tasa-arvovaltuutetun kertomuksesta eduskunnalle 2018.

Keskityn lausunnossa kertomukseen sisältyviin työelämää koskeviin suosituksiin. Esitetyissä suosituksissa on sekä hyvää että huonoa.

Suosituksista kannatettavia ovat erityisesti nämä:

- Subjektiivinen päivähoito-oikeus tulee palauttaa kaikkien lasten oikeudeksi.
- Raskaus- ja perhevapaasyrjinnän ehkäiseminen tulisi ottaa osaksi seuraavaa tasa-arvo-ohjelmaa.

Pakollinen palkka-avoimuus ei ole todellinen keino tasa-arvon lisäämiseen. Yksittäisen työntekijän palkkatietojen paljastaminen lainsäädännön pakolla ei ole perusteltavissa. Tasa-arvolaki antaa jo nyt laajat mahdollisuudet selvittää mahdollisia palkkasyrjintäepäilyjä.

Pakollisen palkka-avoimuuden lisääminen ei ole myöskään todellinen keino sukupuolten välisen keskimääräisen palkkaeron kaventamiseen. Tilastojen mukaan samoissa ja yhtä vaativissa tehtävissä sukupuolten tilastollinen palkkaero on 0 - 5 prosenttia. Osa palkkaerosta jää selittymättä, koska tilastoaineistot eivät sisällä kaikkia taustamuuttujia. Selittymätön palkkaero ei siten tarkoita syrjivää palkkaeroa.

LAUSUNTO
22.1.2019

Hyvinvointiala HALI ry edistää yksityisten sosiaali- ja terveysalan sekä varhaiskasvatuksen palveluja tuottavien yritysten ja järjestöjen toimintaedellytyksiä ja neuvottelee alan yleissitovat työehtosopimukset. Yksityisellä sosiaali- ja terveysalalla palkkaerot eivät ole sukupuolesta johtuvia. Palkkaerot vaihtelevasti eri suuntiin ja ne johtuvat tehtävänimikkeistä sekä koulutustaustasta, kuten lähihoitajan tai sairaanhoitajan tehtävänimike.

Yksityisten sosiaali- ja terveysalan palkkatilastoista on nähtävissä, että palkkaeroja on nimikkeiden välillä tehtävästä työstä johtuen. Keskeiset palkkaerot johtuvat muista tekijöistä kuin sukupuolesta. Alalla noudatetaan yleissitovia työehtosopimuksia ja alan palkat on määritelty tehtävän työn perusteella. Tehtävänimikkeen sisällä palkkoihin vaikuttaa esimerkiksi työntekijän työkokemus ja tehtävän vaativuus. Hyvinvointiala HALI ry:n aloilla tilastojen mukaan palkkaerot miesten ja naisten välillä ovat hyvin pieniä.

Keskimääräisen palkkaeron kaventamiseen on käytännössä vain kaksi merkittävää keinoa: työmarkkinoiden segregaation purkaminen ja perhevapaauudistus.

Työelämän segregaatio eli jakautuminen naisten ja miesten aloihin on asia, mihin tulee vaikuttaa. Segregaation purkamisen toimenpiteet tulisi kohdentaa jo hyvin varhaisessa vaiheessa varhaiskasvatuksessa. Toivottavaa olisi, että miehiä olisi sosiaali- ja terveysalan sekä varhaiskasvatuksen alalla lisää. Tämä on mahdollista saavuttaa asenteiden muutoksen kautta miesten ja naisten välillä. Perhevapaauudistuksessa tulisi lisätä sekä äideille että isille kiintiöityjen vapaiden määrää.

Kannatamme sitä, että pakollisen palkka-avoimuuden sijaan olisi tärkeää lisätä niin sanottua palkkatietämystä. Palkkatietämyksellä tarkoitetaan sitä, että työntekijät ymmärtävät, miten heidän palkkauksensa määräytyy ja miten siihen voi vaikuttaa. Palkkausjärjestelmien ymmärrettävyys, selkeys ja avoimuus ovat ehdottoman kannatettavia asioita. Tässä on vielä tekemistä sekä työehtosopimus- että työpaikka tasolla.

Kunnioittavasti,

Ulla-Maija Rajakangas

toimitusjohtaja

Hyvinvointiala HALI ry

LAUSUNTO
22.1.2019

Lisätietoja:

Riikka Pirinen

lakimies

riikka.pirinen@hyvinvointiala.fi

Hyvinvointiala HALI ry edistää yksityisten sosiaali- ja terveysalan sekä varhaiskasvatuksen palveluja tuottavien yritysten ja järjestöjen toimintaedellytyksiä ja neuvottelee alan yleissitovat työehtosopimukset. HALI valvoo jäsentensä yhteisiä etuja ja neuvoo työoikeudellisissa ja elinkeinopolitiikan kysymyksissä. Sen 1500 jäsentä työllistävät 85 000 sosiaali- ja terveysalan sekä varhaiskasvatuksen ammattilaista. HALI on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n jäsen. HALIn jäsenet tuottavat mm. vanhuspalveluita, lasten ja nuorten palveluita, lääkäripalveluita, kuntoutusta, suun terveydenhuoltoa, päihde- ja mielenterveyspalveluita sekä toimivat alan järjestötyössä. www.hyvinvointiala.fi